

* ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ *

Εγενήθη ἐν Ναυπλίῳ τὴν 20ὴν Ιουνιαρίου 1850, καταγομένη ἐκ τῆς οἰκογένειας τοῦ πατρὸς αὐτῆς Γ. Δ. Λάδαρη καὶ τῆς μητρὸς τῆς Ἐλένης τοῦ γένους Μπερούκα. Ανατράπεστα ἐν Ναυπλίῳ, περὰ συνετῶν καὶ εὐγενῶν γονέων, ἔλαβεν ἀρτίαν καὶ ἐνάρεστον θρησκευτικὴν ἀνατροφὴν, ἀριστῆς νοικοκυρᾶς ἐλθοῦσα δὲ εἰς Ἀθήνας συνεζήθη τὸν Διονύσιον Δ. Βαλλώσην δικηγόρον, τῷ 1876.

Ἐχουσα τὸ ἔνστικτον τῆς χρηστῆς καὶ θρησκευτικῆς διαποδαγγήσεων, ἐπεδόθη εἰς θρησκευτικᾶς μελέτας καὶ εἰς τὴν δράσιν φιλανθρωπικῶν ἔργων καὶ διδαχὴν τῆς μορφώσεως τοῦ γνωνικείου τύλου σὺνταχτικῶν καὶ ἐξηγήσεως τοῦ Ἁγίου Εὐαγγελίου ἐκ τῆς Ἐλασσῆς Σχολῆς τῶν ἀπόστων κορασίων.

Ωρὶς σύνηγεν δὲ Πιπίνα Δ. Βαλλώση ὑπῆρξε τὸ παραδειγματικούτερον καὶ ἀξιωμένης συζύγου, ψυχῆς τε καὶ σώματος προστάτις εἰς τὰ συζητικά καὶ οἰκογενειακά αὐτῆς καθήκοντα, ἔχουσα πάντοτε ὡς βάσιν τὴν θρησκευτικὴν της στίτιν πρός τε τὸν Τύπον καὶ πρός τὴν θρησκείαν. Εν μέρᾳ ἐκ τῆς μεγάλης δράσεως τῆς ἔργων ὑπηρέσεων δὲ μετά τῶν πρώτων θεωρητῶν τοῦ Ἐλασσοῦ Ἀσύλου τῶν Ἀνατίων ἀξιωμάτων της πρός θεωρητῶν καὶ πλήρην ἀποκατάστασιν τούτου, ἐργασθεῖσα ὑπεραγριώπων δὲ ἀπέριων δσῶν μεριμνῶν καὶ ιδίᾳ καθυποθάλλουσα πάντοτε πρός τε τὴν ἀσχημήν ἐπὶ τῆς συστάσεως τοῦ Ἀσύλου ἐπιτίμου Πρεδεδρον τούτου σεβασμίαν κ. Ναταλίαν Α. Σούτσου,

* ΠΙΠΙΝΑ Δ. ΒΑΛΛΩΣΗ *

ἥς καὶ πρός τὸ Δοκιμητικὸν Συμβούλιον τὰς αὐτοδοθίους ἐνεργείες την, αἰτίαις ἀστέτεροντο δι' ἀλλεπαλλήλων ἐπιτυχιῶν, δι' ὧν ἐστερεώθη ἡ θρησκεία τοῦ "Ασύλου". ποτε ἐστέφοντο δι' ἀλλεπαλλήλων ἐπιτυχιῶν, δι' ὧν ἐστερεώθη ἡ θρησκεία τοῦ "Ασύλου".

ὅπερ ἥδη ἀκριτικῶς βαίνει εἰς τελείων πραγματοποίησιν τοῦ ἐξέρχως εἰλανθρωπικοῦ προορισμοῦ του, παρ' ὃ δὲ εἰ τε ἄποροι, ἀνίατοι καὶ πάσχοντες ἀπολαύονται κατά τὰ τελευταῖς ἔτη τῆς ζωῆς των, ἀνενομούμενων καὶ στερήσεων τῶν πρόδης τὸ δῆν καὶ τὴν θεραπείαν των μέσουν.

"Η Πιπίνα Δ. Βαλλώση περὰ τὴν παραδειγματικὴν αὐτῆς οἰκογενειακὴν προσήλωσιν, καὶ ώς μέλος διαζώρων Ἐπιτροπῶν πολλαχῶς ἐξυπερέτησε πάντα χρήσιμον καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν καὶ ὡς ἐκλεκτὴ συνάδελφος οἰσχρῶν Σωματείων ἀλυράσιων καὶ κοινωνικῶν σκοπῶν μετέτεινεν εἰς τὴν λαμπροτέραν εὑδάθωσιν πάσῃς φραΐς καὶ εποπίμου θέασιν. Συνεστωτικής γένεταινεν εἰς τὴν λαμπροτέραν εὑδάθωσιν πάσῃς φραΐς καὶ εποπίμου θέασιν.

νοῦσα ποικίλην παιδευτικήν, έθημος είναις διάφορος αξίας λόγος ἄρθρα καὶ μελέταις ὅν
ἥ συλλογή καὶ προσεχῆς ἔκδοσις εἰς Ήμιν ταῦχος ὑπὸ τοῦ δικαιεριμένου συζύγου
αύτῆς θ' ἀποτελέσῃ εὐλαβές μνημεῖον τοῦ εὐγενοῦς ὀνόματος τῆς εὐπαιδεύτου καὶ
πολυτίμου ταύτης δεσποίνης.² Λαπέθινεν ἐν Ἀθήναις τὴν 17ην Οκτωβρίου 1913.

*'Αντὶ παντὸς ἀλλού γραμμηροσιμοῦ τῆς Π. Δ. Βαλλώση φιλοξενοῦμεν εἰς
τὰς σελίδας τῆς «Ποικίλης Στοάς» τὸν ὥδατον ἀπογαρετισμόν, ὥν ἐξεφώνητεν ἡ
διατρεπής ἡμῶν συνέργατης Σεβαστὴ Καλλισπέρη. Εἶναι ὁ πρῶτος ἐπικήδειος
λόγος, ὃστις ἐξεφωνήθη ὑπὸ γυναικός εἰς θαυμαστὴν γυναῖκα.*

*Τύπος κοσμίας Ἐλληνίδος γυναικὸς ἡ δέσποινα Πιπίνα Διον. Βαλλώση
χθὲς κατέληξε τὸν βίον μετὰ πολυχόρινον νόσημα.*

*Θυγάτηρος οἰκογενείας ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ Ναυπλίου, οὗτινος ἐχρημάτισεν
ὁ πατήρ της καὶ Δήμαρχος, συνίνου πρὸς τὴν ἀγαθὴν φύσιν καὶ τὸ προσὸν
τῆς καλῆς ἀγωγῆς. Χριστιανὴ καὶ πατριῶτις ἀνεπίδεικτος ὑπῆρξεν ἐργάτης
τοῦ ἀγαθοῦ.*

*'Αφ' οὖν χρόνῳ ηρξατο ὁ Σύλλογος τοῦ Ἐπουρανίου Βασιλέως ἐργαζόμενος
ὑττέο τῶν ἀπόρων προσῆλθεν ἐκ τῶν πρώτων, ἵνα παράσχῃ τὴν ὑπηρεσίαν
της, ὅτε οἱ ἐπισκέψεις εἰς τοὺς οἰκους τῶν δυστυχῶν μετὰ τῆς ἐναρέτου γ.
Ναταλίας Σούτσου ἀποκαλύπτουσα σὺν ταῖς ἀλλαις πληγαῖς τοῦ βίου τῶν
στενοχωριῶν τὴν πληθὺν καὶ τὰ δεινὰ ἀνιάτων νοσημάτων, ὑτέβαλον εἰς
αὐτὰς τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως ἀπόλου πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἀπὸ τοιούτων
πασχόντων ἀσθενεῶν καὶ ὄντων αἱ δύο αὐτοὶ ὑπῆρξαν αἱ πρωτεργάτιδες τῆς
ἰδρύσεως τοῦ Ἀσύλου τῶν Ἀνιάτων. Ἀκάματος, προέβανεν εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν
ἢν ἀπήτει ἡ ἐναρξῖς τοιούτου ἔργουν ἀυτὴν περιέφερε τὸν δίσκον ἐν τῇ Ἐκ-
κλησίᾳ μὲν τὴν ὑπερῷηραν ἐκείνην, μετριόφρονα δ' ἄμα τόλμην, ἢν ἐμπνέει ἡ
συνείδησις ἀμέμπτων κειριῶν περὶ τὴν εἰσπράξιν Ἱερῶν κρημάτων. Ἡ λειτουρ-
γία τοῦ ἀσύλου τῶν ἀνιάτων ὑπῆρξε κύριον μέλημα τοῦ βίου της καὶ ἡ
ἀμειπτος καὶ εὐεργετικὴ αὐτοῦ πορεία εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἐργον αὐτῆς,
ὧς μέλιν τοῦ Συμβουλίου ἀόκνως ἐργαζόμενης καὶ μετ' ἄκρας εὐγενείας καὶ
περισκέψεως ὑψούσης τὴν φωνὴν ἐν σχέσει πρὸς τὰ παντοῖα ζητήματα, ἡτίνα
ἐκάστοτε παρουσιάζονται κατὰ τὴν λειτουργίαν τοιούτων ἰδρυμάτων.*

*'Αφοσιωμένη ἐις τὴν μελέτην τῶν θρησκευτικῶν, ἐπὶ σειράν ἐιῶν παρέσχε
νουσθείσας ἐν ταῖς στήλαις τῆς «Σιών» ἦν ἔξεδιδεν ὁ ἀείμνηστος Λάτας, ὃστις
ἐκτιμῶν τὸν ἀνεπιτελεύτευτον κάλαμον καὶ τὴν ὁρθότερα τῶν ἰδεῶν της ἐπεξή-
τησε τὴν ἔξακολούθησιν τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν της, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Κυρια-
κὸν σχολεῖον ἐδίδασκε, γιγνομένη αὐτή, ἡ γλυκεῖα ἐπιτιμητῆς τοῦ κακοῦ πα-
ράδειγμα διὰ τοῦ βίου της τῶν ὅσων ἐδίδασκε.*

*Κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 97 εἰργάσθη μεγάλως συλλέξασα ὑπὲρ τῶν οἰκογε-
νιῶν τῶν ἐφέδρων τέσσαρας χιλ. δραχμῶν, ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου τοῦ πα-
τριωτικῆς δράσσεως Συλλόγου ἐκείνου τοῦ Ἀγρινίου πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γυ-
ναικείας ἐγκωρίουν βιομηχανίας ὑττέο σὲ εἰργάσθη μετὰ μεγάλους ζήλους καὶ εἰ-
λικρινείας μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν εἰδέν οἵτινες δέν τῇ ἐτέρετεν ἡ συνείδησις
καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ χαρακτηρός της νὰ ἐργασθῇ μετὰ προσώπων, ἡτίνα ἀπέδειξαν
δι' ἐργων ὅτι δὲν ἐσέρθοντα τὴν Ἱερῷ ητα τῶν σκοπῶν τοῦ Συλλόγου.*

*Παρὰ πᾶσαν τὴν ἀτονίαν, ἢν τὸ νόσιμα της τῇ ἐπέφερε, δὲν ἔπιασε μερι-
μῶνσα περὶ πάντων εἰς δσα εἰχεν ἐπιδοθῆ, ἵνα δօσον οἰόν τε ἐτοίμη ἀπέλθῃ πρὸς
τὸν μέγαν Κριτήν παρ' ὃ εὐδίσκεται κατατιτοῦσα ἀγαθὴν ἀνάμνησιν καὶ πα-
ράδειγμα εἰς τὰς εὐσυνειδήτως ἐξ τῶν διμοφύλων τη; ἐργαζομένας.*

***K**ατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ παρελθόντος Μαρτίου τοῦ ἔτους 1913 ἀπεβίω-
σεν ἐν Ἀθήναις ἡ Καλλιόπη Δημοσθέους Εὐγενίδου χήρα ἀνδρὸς ὃ
ὅποιος ἐπὶ μακρὰ ἐτη μετέσχε ἐνεργῶς ἐν Κωνσταντινούπολει πάσης σχολεια-
μῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς δράσεως. Ο σύζυγός της, ὁ διπλος κατὰ*

δύο Στη προηγήθη αὐτῆς εἰς τὸν τάφον, μετὰ τοῦ γεωτέρου κατὰ τὸ Στοῖ πόσιον δὲ τοῦτο θανότος ἀδελφοῦ του Εὐσταθίου ἀγῆκεν εἰς τὴν χορείαν ἔκεινην τῶν ἀνδρῶν οἱ οποῖοι ἐτίμησαν τὸν ἐλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ ἐμπορικῇ καὶ τραπεζικῇ κατήσθε τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων.

Ἀφοσιωμένη σύζυγος ή Καλλιόπη Εὐγενίδον ἔλαβε μέρος ἀπὸ γεασᾶς ἡλικίας εἰς πᾶσαν τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλανθρωπικὴν ἐνέργειαν, ἥ οποια ἐλλείψει κυριερητικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ μερίμνης ἦτο μεγίστη, ἀποβλέπουσα οὐ μόνον εἰς τὴν διατήσην τῶν σχολείων, τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν γοσονομείων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περιθάλψιν ἀπελεώνων Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν τὰς ὅποιας ἐμάστιν ἦ δυνατυγία. Ανήκεν εἰς τὰς παλαιὰς ἐλληνίδας δεσποίνας αἱ οποῖαι ἐφρόντιζαν νὰ καταστῖσσιν ἐλληνοπερῆ χριστιανικὸν οἶκον καὶ ηὐτὸν κατὰ τὰ τελευταὶ ἐν τοῦ βίου της γὰρ ἴδη ἀπονατεστημένη τὰ τέκνα αὐτῆς ἐν Λονδίνῳ, Θεσσαλονίκῃ, Καΐρῳ, ἄντα συλλυπούμεθα ἐν καρδίας ὡς καὶ τὰς εὐγενεῖς θυγατέρας της νυρίας Μαρίαν Ε. Ζαλοκώστα, Ιουλίαν M. Χερστοράδην καὶ Ἀλεξάνδραν I. Παπαβασιλείου.

Eνδαιμον ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἡτοι πλείστας ἡσύχως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰς ἀκτῖνας τῆς ζωῆς, καταλείπει ἐργίανα δεδάγματα συζύγου διαικεριμένης, ἀγρύπνους φύλακος τῆς οἰκογενειακῆς εὐδαιμονίας, πολιτιδος γενναίας, μητρὸς πεφιλημένης καὶ ἀγαθωτάτης. Τοιαντή ἀνεφάνη ἥ την Ἰην Νοεμβρίου τοῦ 1913, ἐν πεπιβαλλόνη οιωνικῆ συμμετοχῆ, ταφεῖσα ἀρχοντικὴ τῶν Ἀθηνῶν δέσποινα Πολυκάρπην Π. Χαριλάου, πολυφίλητος μήτηρ τοῦ ἐλεκτοῦ φίλου τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» ξένη Π. Χαριλάου. Ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ παρόντος βίου ἡγωνίσθη καὶ ἔζησε καὶ π. Ἐπαμ. Χαριλάου. Ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ παρόντος βίου ἡγωνίσθη καὶ παραδόσης χριστιανῆ καὶ ὡς Ἑλληνίς τὸν μαλὸν ἀγόνα μετὰ ζηλευτῆς γενναιοτήτης καὶ παραδειγματῆς μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτῆς ἐγκατερήσεως. Ἐν τῇ θαυμασίᾳ ὑπουροῦ τῶν δειπνηστῶν, διατρησάσα τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο αἰσθῆμα, περοῦ ἐν βρεφικῆς ἡλικίας ἐνεφόδιεσσον, παραμετίσασα ἐν θρησκευτικῇ εὐλαβείᾳ καὶ ἀφοσιώσαι εἰς τὰ πάτρια ἥδη καὶ ἔθιμα καὶ ἀποβάσιο ὃν πορογραμμός τῆς ελληνικοίς καὶ ἐναρέτον διαβιώσεως, τῶν ὑπεροχῆς ποιῶν καὶ ἀπαραιτήτων αὐτῶν θεμελίων, ἐφ' ὧν ἀσφαλῶς ἐρισθεται ἥ πλήρης καὶ ἀληθῆς εὐδαιμονία τοῦ Οἴκου. Ἐν τῇ ζωῇ τῆς ἔξεπληρωσε τὸ οὐαθύρωντα ἐκεῖνα, ἀτινα χραστικοῖσαν τὰς γυναικας τῆς ἐποχῆς ἐν ἥ ἐγενήθη καὶ ἐν ἥ ἀνετράφη. Υπῆρξεν εὐδαιμόνιος, διότι καταλίπουσα τὸν κόσμον, εἰδὼ παρὰ τὴν ἐπιμανάτιον κλίνην της πολυτίμους θυγατέρας καὶ νιόν, τοῦ ὅποιον ἡ διαπλεψης ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ιονιωνίᾳ θέσσις καὶ ἀξία, ἀποβαίνει εἰς μὲν ἀφ' ἐνὸς ἀκόμη λαμπρὸς στολισμὸς τοῦ ὄντα μαθητής αὐτῆς, ουμπληροῦ δ' ἀφ' ἐκέρδου τὴν ἐπὶ τοῦ προσκαΐσθον τούτου σταδιοῦ τῆς ἀνθρωπετήτος μοναδικήν ἐπαλήρωσιν τῶν μητριῶν καθηκόντων, ἀτινα μέχρις ἐσχάτης ἐκπέτητος μοναδικήν ἐπαλήρωσιν τῶν μητριῶν καθηκόντων, ἀτινα μέχρις τοῦ Πολυκάρπην Χαριλάου.

★ ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΩΡΑΙΑΣ ΚΥΡΙΑΣ ★

“Ισως ἀκούσατε, κυρία μου, νά με λένε μαλλιάρδ. Τώρα που μὲ εῖδατε, θὰ ξέρετε πόσο λυπούμενη πού τὸ κεφάλι μου τὸ... μαρκμένο, τὸ χυνοπωρίτικο, μὲ τὰ φύλλα του τὰ λιγοστά, κανένα δικαίωμα πιάνει μους ἀφίνει για λέγουμας μαλλιάρδ. Μου ἔρχεται τονομα σάν είρωνεία καὶ σάν πίκρα.

Μά καὶ γώ τ' ἀξειώθηκα νά σᾶς διώ μιώ στιγμούλα. Εἰδα καὶ κάτι μαλλιά... Τί μαλλιά! Καλοκαίρι. Κι' ἀπτό ίσια ίσια ψωάζω, ἀφτὸ ποδῶν, πρώτες εἰ γυναικες, πους ψωσικά τους είναι μαλλιάρές, γύ πλέξουν τὴν ὁμορφιά τους, χρυσό στεφάνη, γύρο γύρο στὴν ιδέα....

Ε ΙΣ τὰς κριτικὰς στιγμὰς καθ' ἡς ἀκτινίσσεται ἡ Ἡπειρωτικὴ τραγῳδία, δὲ θάγατος ἀνδρὸς δποῖος ὑπῆρχεν δὲ Ὑποστράτηρος ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ, εὐλόγιος ἐθρηήθη ὑπὸ τῆς παρ' ἡμῖν κοινωνίας ἐν ἥ ἀπετέλει μίαν ἔξαιφετικὴν στρατιωτικὴν μορφὴν καὶ λόγῳ γένους ἀλλὰ καὶ λόγῳ ἴκανοτήτος καὶ ἀξίας διάγνοιος ἐκείνος πατριώτης καὶ ὑποδειγματικὸς στρατιώτης. Ἐγενήθη τῇ 29 Μαΐου 1849. Ε οὐθενὶ εἰς τὴν Στρατιωτ. Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων τῷ 1865, ἵνε ἔκαθητεν τῷ 1872, μεθ' ὁ ἑατάλη εἰς Γαλλίαν πρὸς εὑρητέραν ἔκπαιδευσιν. Διετέλεσε Διευθύντης τῆς Ἀστυνομίας τῷ 1895 καὶ ὡς Ὑποστριτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου μέχοι τῆς 31 Μαΐου 1912, ὅτε καὶ ἐτέθη εἰς ἀποστρατείαν τῇ αἰτήσει τοῦ, πρωταρχεῖς ἀμάρτιας Ὑποστράτηγον. Κατὰ τὸ δάστημα τῆς παρούσας τῇ Α. Μ. ὑπασπιστείας τοῦ ἐτιμήθη διὰ τοῦ Ἐλληνικοῦ Ταξιδέχον ἐκτὸς ἄλλων παρασήμων. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1913.

Κοσμοῦντες τὰς σελίδας τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» διὰ τῆς εἰκόνος τοῦ πολυτίμου ἀνδρὸς παραδέτομεν ἀντὶ ἐτέρας βιογραφικῆς σημειώσεως τὸν τὸν νεκρὸν τον εὑρίσκοντον ἀποχαρτισμὸν τοῦ διαποτεστῶν καθηγητοῦ τοῦ Ἡθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥ εἰς τὰς ὁσαίας γραμμὰς τοῦ δποῖον καταλλήλως ἀπεικονίζεται ἡ ἐν γένει χοήσιμος δρᾶσις τοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΑΒΕΛΛΑ.

Ο θάνατος, ὅστις ἦλθε γλυκὺς νὰ λύσῃ τῶν τελευταίων σου ἐπωδύνων ἡμερῶν τὰς σκληρὰς ἀλγηδόνας, δὲν λύει καὶ τοὺς δεσμοὺς μεταξὺ Σοῦ καὶ τῶν Ἡπειρωτῶν, οἵτινες θὰ ἐνθυμιῶνται εἰσαεὶ τοῦ βίου σου τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὴν πατρίδα.

Ἀνεργόμενοι πράγματι οἱ Ἡπειρώται εἰς τὸ παρελθόν όμως σε εἴδωσιν ἀπὸ τῶν νεαρῶν σου ἡμερῶν ποτιζόμενον ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ θείου τὰ διδάγματα ἐκεῖνα τῆς φιλοπατρίας, ἀπίνα καὶ εἰς αὐτοὺς εἶχεν ἐμπνεύσει ἡ ἱρωοτόκος πατρίς, τὸ δεδοξασμένον Σοῦλι, καὶ τὰς ἐνδόξους ἀναμνήσεις τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ὅστις, ἐπτλῆξας τὸν κόσμον διὰ τῶν μεγάλοπραγμῶν αὐτοῦ, ἥγανεν εἰς τὴν ἰδουσίν ἐλευθέρας γονίας Ἑλληνικῆς γῆς.

Άλλὰ μὲ τὰς ἀναμνήσεις καὶ τὰ διδάγματα ἐκεῖνα, ἀπίνα ἥσαν παρόμιησις πρὸς νέους ἀγῶνας, μετεβιβάζετο εἰς τοὺς ἐκγόνους τῶν ἡρώων τοῦ 1821, ὅπου ἡ πατρίς δὲν εἶχεν εὐτυχήσει νάπελευθερωθῆν, καὶ βαθὺς πατριωτικὸς πόνος δὲς κληρονομία τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἥτις ἐδημιούργησεν εἰς ἡμᾶς ἐλευθέραν πατρίδα, δὲς ὑποθήκη τῶν ἐλευθερωτῶν πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοὺς συμπολίτας τῶν δεδουλωμένων.

Αὗτὴν τὴν κληρονομίαν παραλαμβάνων κατὰ τὰ χουσᾶ τῆς νεότητος ἔτη, εἰςῆλθες εὐέλπις εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν, καὶ αὐτὴν τὴν ὑποθήκην διέσωσας ἀμείωτον, τηρήσας τὸν δόκον τοῦ στρατιώτου μέχοι τῆς ὑστάτης ὥρας, καθ' ἣν ἔρριψε τὴν σκιάν του ἐπὶ τοῦ ἀρρενωποῦ Σου μετώπου δὲ θάνατος καὶ ἐκλείσθησαν διὰ παντὸς οἱ ζωῆροι δρθαλμοί Σου πρὸς τὰς ἀκτῖνας τῆς ζωῆς.

Ο Ὑποστράτηρος, δὲν καταβιβάζει σήμερον εἰς τὸν τάφον θρηγοῦσαν πολιτεία, ἔδειξε διὰ παντὸς τοῦ βίου τὴν πίστιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θρόνον καὶ πρὸς τὴν Ἰδεάν τῆς Ἐλλάδος ὅπου καὶ ἀν ἐτάχθη.

Ἡ Κρήτη τὸν εἶδε μαζῆτην τοῦ 1896, καὶ, προσφέρον τὸν στιβαρόν του βραχίονα εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως τῆς μεγαλονήσου τοῦ Μητρόφου, εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἥσθιάνετο οὔτες ὑποχρεώσεις ἐπιβάλλει ἡ καταγωγὴ ἐκ ζώρας, ἥτις εἶχε γεννήσει ἥρωας. Ἐνῷ δὲ ἐξετέλει τὸ πατριωτικόν του καθῆρον κάτω ἐκεῖ εἰς τὰ πεδία τοῦ Κορητικοῦ ἀγῶνος, δὲ νοῦς του ἐφέρετο εἰς τὰς δεδουλωμένας πατρίους δειράδας, καὶ ηῆχετο νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα νέων ἀγώνων εἰς τὰ βουνά τοῦ Σούλιου, εἰς τὴν Κιάφαν, εἰς τὸ Ζάλογγον, εἰς τὸ Κούνγγη.

Οὐδὲ ὑπῆρχαν ἄλλοια τὰ αἰσθήματά του καὶ διάφοροι αὐτοῦ αἱ ὑπηρεσίαι, ὅτε ὅλος ἐπεδόθη εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγώνα.⁹ Ὅσοι τὸν ἔγνωρίσαμεν καὶ συνειδύασθημεν μετ' αὐτοῦ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, καθ' ἃς ἥγοντο τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν πομπὴν Μακεδονίαν αἱ μικραὶ φᾶλαγγες γενναῖτον, ἀδιαφορούντων πρὸς τὸν θάνατον, γινώσκο-

* ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΤΖΑΒΕΛΑΣ *

μεν ἀριστα μεθ' ὅποιας καρτερίας καὶ ἐμελοθυτίας εἰργάσθη ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου δ 'Ιωάννης Τζαβέλλας.

‘Ως δὲ εἰργάζετο μετὰ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τῆς πατρίδος, οὕτω τὴν αὐτὴν ἐπέδειξεν ἀφοσίωσιν πρὸς στερεότιν τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνοιμίας ὡς Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας, τὴν αὐτὴν διετράνωσε πίστιν

πρὸς τὸν Βασιλέα, ὅτ' ἐτάχθη παρὰ τὰς βαθμίδας τοῦ Θρόνου ὡς Ὑπα-
σπιστής Ἀνακτος ἀλησμονήτου.

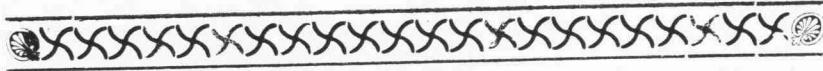
Τὰ ἔτη, ἄτινα ἥχισαν βαρύνοντα τὸ σῶμά του, καὶ αἱ ἀλγηδόνες αἱ
ταλαιπωροῦσαι αὐτὸν κατὰ τὸν χρόνον νόσου μακρᾶς καὶ ἀλγεινῆς δὲν
εἶχον κάμψει τὴν ψυχήν του. Μὲ σθένος νεανίου ἀφιερώθη εἰς τὴν ὑπη-
ρεσίαν τῆς πεφιλημένης Ἡπείρου, δε τὰ Ἡπειρωτικὰ σωματεῖα ἐνω-
θέντα εἰς τὰς δεξιάς του γεῖρας ἐθάρρησαν νὰ παραδώσωσι τὴν διεύ-
θυνσιν τῶν ὑπέρ τῆς ἰδίας πατρίδος ἐνεργειῶν καὶ τὴν περίθαλψιν τῶν
κατὰ τὸν πόλεμον ἀτυχῶν ἐξ Ἡπείρου προσφύγων. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ
Ἐνωσις τῶν Ἡπειρωτικῶν σωματείων βαρυαλγῆς παρίσταται σήμερον
παρὰ τὴν σορὸν αὐτὸν καὶ διάνει τὸ θυητόν του σκήνωμα μὲ τὸ δάκρυ
της καὶ σκραπίζει ἐπὶ τοῦ γαίνοντος τάφου του φύλλα δάφνης,

“Ἄλλ,” ἡ δάφνη αὕτη τῆς Ἀττικῆς κατατίθεται ἐπὶ τοῦ φερέτρου τοῦ
Σουλιώτου Ὅποστρατήγου ὡς ἀδελφὴ τῶν δαφνῶν τῶν ἀναφυομένων
εἰς τὰ ἡρωϊκὰ πάτρια του βουνά, τῶν δαφνῶν τῶν ποτισμένων μὲ τὸ
αἷμα τῶν ποιογόνων τοῦ πρὸ δημῶν ἐκτάδην τῷρα κειμένου νεκοῦ. Τὸ
Σοῦκλι του, ὅπερ ηντύχησε νὰ ἴδῃ ὁ **Ιωάννης Τζαβέλλας** ἐλεύθε-
ρον πρὸ τοῦ ἡ πλείση τοὺς ὀφθαλμούς, διατίζει καὶ αὐτὸν τὴν σορὸν του μὲ
δὲίγμα φύλλα δάφνης ἐκ τοῦ μακρινοῦ ἐδάφους, ὅπερ, ἐστολισμένον τῷρα
πλέον μὲ τὴν ἔνδοξον κνανόλευκον, δὲν λησμονεῖ ἐκείνους ὅσοι ἡγωνί-
σθησαν καὶ ἐπάλισαν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως ἐν ἡμέραις δουλείας.

Μὲ τὴν δάφνην αὕτην κεκοσμημένος ὡς τὸ ἱερώτατον τῶν παρασή-
μιων, ἀπελθε ἀφ’ ἡμῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως, πολύ-
τιμε φίλε, συμπατριῶτα, συνεργάτα.

ΤΗΝ 24ην Ιουνίου 1913, ἐκηδεύθη ἐν Ἀθήναις ἐπίλεκτον μέλος τῆς Ἀθηναϊκῆς
κοινωνίας, ὁ δικηγόρος καὶ πρέψης Βουλευτής Ἀργολίδος **Μιχαὴλ Κωτσάκος**.
Τὴν αηδείαν αὐτοῦ ἐτίμησαν αἱ ἀνάτεραι παρ’ ἡμῖν ἔχαι. Οἱ Ὑπουργοὶ τῆς
Δικαιοσύνης, τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Παιδείας, ὁ Πρέσβεος τοῦ Ἀρείου Πάγου,
τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου, δὲ πρέψης Πρωθυπουργός κ. Δημ. Ράλλης,
ὁ Πρέσβεος καὶ Ἀντιπρόσεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου κλπ. Καὶ ἡξίσε τοιαύτη
εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ **Μιχαὴλ Κωτσάκου**, διότι αὐτὸς καὶ ὁ πολίτης καὶ ὁ
θρωπός ἐστέλλεται τὰ πρέστη τὴν πατρίδα. τὴν κοινωνίαν καὶ οἰκογένειάν
του καθήκοντα, ὃν πάντοις ἐκ χαρακτήρος προσανήνε, μειλίχιος καὶ ἐμιλητός,
ἀποκινθινούς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὰς συμπαθείας πάντων. Ο **Μιχαὴλ Κωτσάκος**,
νεώτατος ἐνθύμησεν ὑπὲρ τῶν ἀκραιφνεστέρων πατριωτικῶν αἰσθημάτων
τὴν ἡλικίαν, διαπνεόμενος ὑπὲρ τῶν ἀκραιφνεστέρων πατριωτικῶν αἰσθημάτων
κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Κοζήτης τοῦ ἔτους 1866 ἐνθουσιῶν ἐπευσεν ἐκ τῶν πρώ-
των εἰς τὰ πεδία τοῦ Ιεροῦ ἀγάνονος, ἔνθα ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἡγωνίσθη ὡς ἡρως
τῶν εἰς τὸν δέ τὸν ἐστέρησε μὲν τὴν δωρῆ, ἀλλ’ ὑπερέκαψεν ἐπὶ τοσούτον τὴν
κατίσιαν ἀγάνην δὲ τὸν ἐστέρησε μὲν τὴν δωρῆ, ἀλλ’ ὑπερέκαψεν ἐπὶ τοσούτον τὴν
ὑγείαν του, ὃντα μόνον μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν ἀποκατέστη αὐτῇ. Μετὰ δὲ
τὴν ληξίν του Κρητικοῦ ἀγάνοντος ἐπανελθόντος εἰς Ἀθήνας ἐγένετο ἀριστοῦχος διδά-
κτωρ του Εθνικοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐξήσκησε τὸ δικηγορικόν ἐπαγγελματικόν
μώτατος μέχρις ἐσχάτων, παπροκικισμένος μὲ σλα τὰ προσόντα ἀληθοῦς νομικού καὶ
δρυνοίας εὐ τῆς τυχούσης. Τοῦ δικηγορικοῦ δρμας ἐπαγγέλματος ἡ ἐπιτυχῆς ἐξάσκη-
σις δὲν ἡμπόδισε τὸν **Μιχαὴλ Κωτσάκον** ν’ ἀντιπροσωπεύσῃ, τὴν ἐπιμόνιην παρακλήσει
τῶν συμπολιτῶν του καὶ τὴν ἐπιρρίξιν **Ἀργολίδος** ἐν τῷ Ἐλληνικῷ Κοινοβούλῳ
λίαν ἐπιτυχῆς, ἀλλ’ ἡ ἀπὸ χαρακτήρος ὑπερβολική ποίησε τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὸ
καθῆκον ἀφοσίωσε του καὶ αἱ συνθῆκαι, ὃς ἐνέσει τότε δὲ λαός τὴν διεγαγγήν
τῶν ἀκλογικῶν ἀγάνων, ἀπεγοήτευσαν τὸν ἀγνότατον πολιτευτήν καὶ ἡγάπακασν
τοῦτον ὡς ἀποστολή τῆς πολιτεικῆς, ἀλλὰ τὰ ἀκινακά βήματα τῶν ἀνωτέρων δικα-
στηρίων καὶ τὸ άνωτάτου Συνεδρίου ἐπὶ πολὺν χρόνον θύ διενθυμνάτω τὸν στω-
μόν καὶ γλυκύν διμιλητήν, ὅστις πάντας ἐνεθουσία διὰ τῆς μεστῆς καὶ πλήρους
ἐγγοίων ἥτορικής του καὶ τῷ ἀπειρών γνώσεών του, ιδίᾳ δὲ σύμπαξε δικηγορικός

κέστος μετὰ πόνου θ' ἀναμιμνήσκηται ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν ζηλευτὴν εἰλικρίνειαν καὶ εὐθύτητα, ἥτις διέκρινε τὸν σύνεναρδὸν τοῦ δικαίου ὑπερχροπιστὴν κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ διεξαγωγὴν τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων.

Τελευταῖως ἂμα τῇ συστάσει τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων, ὁ **Μιχαὴλ Κωτσάκος**, ἐνθουσιώδης ὑποστηρικτής τοῦ νέου τούτου συστήματος, μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ πατρικῆς στοργῆς ἐγκολπωθεὶς τὴν ιδέαν τῶν δικηγορικῶν Συμματέων καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῶν, λίαν ἐπιτυχῶς ἔδρασεν ἄμα τῇ συστάσει τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου

● ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΤΣΑΚΟΣ ●

Αθηνῶν μέχρι τοῦ θυνάτου του εἶτε ὡς μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, εἶτε ὡς Αντιπρόεδρος αὐτοῦ, χρησιμοποιῶν πάντοις ἔχυτὸν ὡς βάθρον πρὸς εὑδέων τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου καὶ ἀνύψωσιν τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τὴν ἐμφέ-
πουσαν αὐτῷ περιωπήν.

Αλλὰ καὶ ὡς μέλος σίκογενείς ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος ὁ **Μιχαὴλ Κωτσάκος**. Στεργθείσης τῆς πατρικῆς του σίκογενείς τοῦ στηρίγματός της λίαν ἐνωρίς, ἀνέ-
λαβεν αὐτὸς τὴν προστασίαν της, γυμφευθεὶς δὲ καὶ σύτος πρὸ εἰκοσιετίας τὴν

εύγε, η καὶ ἐνάρετον βεσποινίδα τῶν Ἀθηνῶν Ἐλένην Χ. Δαμιανοῦ, συνέζησε μετ' αἰτήσι μέχρι τέλους τοῦ βίου του ἐν ζηλευτῇ ἀγάπῃ καὶ ἐμονοὶ προσάλλων ἔστιν
ώς πρότυπον ὑπόδειγμα συζύγου.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ζωὴ τοῦ Μιχαὴλ Κωτσάκου καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις
διηγαέτη νά χρησιμεύσῃ ὡς ζηλευτὸν παραδειγμα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους.

■ ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΩΡΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΙΑΣ ΚΥΡΙΑΣ ■

Ξανθαῖς μὲ τ' ἄγριόκυρα, γλυκεῖαις μὲ τοὺς γειμῶνες
'Στὸν κάμπο ἀνθοῦν ἢ ἀνεμώναις.

‘Ωραῖο: μὲ τὰ βάσανα καὶ μὲ τὴν μαύρην τύχην
'Ἀνθοῦν 'στὸν κόσμον αὐτὸν οἱ στίγοι.

Αὗτοὶ πλουτίζουν τὴν ζωὴν, τὰ νιάτα μας στολίζουν·
Κι' ὅταν ἀκόμα δὲν ἀξίζουν,

Βοήσκουνε κάλλη δανεικὰ καὶ παίρνουν γάρες ζέναις,
'Απ' ταῖς δροσόλουσταῖς παρθέναις

‘Οποῦ μᾶς δείγνουν τὴν ζωὴν 'σὰν ἐκκλησιᾶς εἰκόνα
Στεγανωτὴ μὲν ἀκτινωτὴ κορόνα!

2

Γνωρίζω Μιὰ πώλης ἐμορφαῖς καὶ ἔγειρε στολίδια τόσα
Ποῦ τὰ ωραῖα κάθε γλώσσα.

‘Εγειρε τὴν γάρο τὴν λευκήν, — μοῦ λέει τὸ περιστέροι—
Μὲ τὴν θωράκην ἡ ψυχή της ταῖροι.

‘Εγειρε τὴν γάρο τὴν γλυκεῖαν — μοῦ τῷγειρε 'πη τάγρόνι—
Μὲ τὸ γαμόγελο σκλαβώνει.

Γνωρίζω Μιὰ πώλης ἐμορφαῖς καὶ πλούτη καὶ στολίδια
... 'Ω στίγοι, ψιθυρίστε στο 'στήν θοία.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

